

Activitats culturals de les Universitats de Madrid (2009-10). – A l'inici del curs 2009-10, van començar a obtenir el títol del màster *Literaturas hispánicas (catalana, gallega y vasca) en el contexto europeo* els primers alumnes que presentaren els seus Treballs de Fi de Màster; foren alumnes procedents de diferents indrets: un bolivià, un gallec i un basc, sobre temes comparatistes: *La Minificción en Euskal Herria (Antología con estudio preliminar)*, *La recepción de la literatura en catalán, gallego y vasco en Ínsula, Quimera y El Urogallo (1985-2000)*, i «*Soinujolearen semea*», de Bernardo Atxaga y «*Os libros arden mal*», de Manuel Rivas: *desde literaturas peninsulares periféricas, dos escritores postcoloniales internacionales*.

En aquell mes també es publicà un volum dedicat a l'Humanisme català al número 13 de la revista *Humanista*, publicació electrònica de la Universitat de Santa Barbarà (Califòrnia) <http://www.ehumanista.ucsb.edu/volumes/volume_13/index.shtml>. Està coordinat pel professor Antonio Cortijo i Júlia Butinyà, i hi col·laboren professors d'especialitats molt diverses (a més de Filologia catalana, hispanistes, llatínistes i hel·lenistes). Sobre la mateixa temàtica (*L'Humanisme a la Corona d'Aragó*) la darrera professora esmentada pronuncià una conferència dins el Congrés Internacional «550 Aniversari d'Ausiàs March», a València, a la tardor de 2009.

Poc després sortí el número 9 de la revista brasilera *Mirabilia*, revista electrònica de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana <<http://www.revistamirabilia.com/Numeros/Num9/indice9.htm>>. El volum l'han coordinat aquesta mateixa professora i el professor Ricardo Da Costa; es tracta d'un monogràfic sobre *Aristocràcia i noblesa en el món antic i medieval*, i conté diverses col·laboracions sobre temàtica cultural catalana.

A la tardor va tenir lloc al Centre Cultural Blanquerna un seminari sobre traducció que constituï el cicle *Traduir i traductors: al voltant de la traducció*. Constà de quatre sessions: *Escriptors bilingües amb èxit*, *La traducció de textos catalans*, *IVITRA, Institut Virtual de Traducció i Les edicions de traduccions catalanes*, amb participació d'autors, editors, el director d'IVITRA, Dr. Vicent Martines, i, com és habitual, Júlia Butinyà i Joan Ribera. Aquest professor intervingué a més a la segona sessió (*La traducció de textos catalans. Problemàtiques acadèmiques*), amb les professores Teresa Bacardí (EUV) i Montserrat Iribarren (Institut del Teatre).

Al desembre es va aconseguir la primera càtedra de Filologia Catalana fora de l'àmbit de la parla que li és pròpia. Cal valorar per part de la UNED que hagi estat la primera Universitat a donar aquest pas. (La plaça l'ha ocupada Júlia Butinyà).

Al gener sortí el volum 14 de la *Revista de Lengua y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca*, que està assolint alts índexs d'audiència per la via electrònica: 56.500 descàrregues entre 2007-2009; cal destacar el creixement i interès de la secció lul·liana.

El 23 de març tingué lloc l'acte d'investiment d'Honoris Causa de quatre personalitats representants de les cultures hispàniques, les quals integren el màster ja citat de la UNED. Foren els Doctors Xesús Alonso Montero (Gallega), Antoni M. Badia i Margarit (Catalana), Jean Haritschelhar (Basca) i Humberto López Morales (Espanyola). Les padrines van ser Mre Luz Gutiérrez Araus, per al representant de la cultura espanyola, i J. Butinyà, per als de les altres tres cultures. El Doctor Badia va tractar d'*El VII Congrés Internacional de Lingüística Romànica (Barcelona 1953). Per la romanística i per la llengua catalana*. Es va agrair molt especialment al Dr. Badia, no només el fet d'haver-se desplaçat a Madrid i d'haver acceptat aquest honor, ans també l'escaiença del seu discurs, sobre un congrés de temps passats però propers que podrien fer-nos avui de model.

Amb aquesta ocasió es reuní el professorat del màster celebrant la seva II Trobada amb dues conferències, a càrrec dels professors Isabel de Riquer (UB) i Josep Enric Rubio (UV), respectivament: *El «roman courtois» como 'educación sentimental' de Europa*, i *Literatura y cultura medieval. Una necesaria aproximación interdisciplinar*. La diada en honor de les quatre llengües es clogué amb un concert de cantautors, en què per al català intervingué Maria del Mar Bonet, qui dedicà les seves cançons al Dr. Badia i Margarit.

Aquests actes es poden seguir dins el portal de l'assignatura de català de la web de la UNED: <<http://www.uned.es/cemav/catalan/index.html>>, on s'han aplegat els materials audiovisuals; aquest fet ha propiciat la recuperació d'entrevistes radiofòniques, actes de celebració de premis d'assaig, programes de TV, conferències i videoconferències, etc., des d'uns 20 anys enrere. Per a tal consecució cal destacar les gestions del professor Josep Ysern.

La Universitat Complutense va organitzar un Seminari Internacional, dirigit per Eugenia Popeanga (12-13 abril 2010): *Viajar por la ciudad. Voces y caras de lo urbano*, en què els professors Joan Ribera (UCM), Júlia Butinyà i Laura Tudoras (UNED) van moderar una taula rodona sobre *Barcelona*.

Poc després, amb motiu de la celebració de la setmana cultural de sant Jordi, els professors de català de les Universitats madrilenyes (Butinyà, Ribera i Ysern) intervingueren en la presentació de quatre llibres:

— *Diálogo de la doctrina christiana* de Juan Luis Vives, a càrrec de Francisco Calero i Marco Antonio Coronel, editat per BAC-UNED.

— *Lo regiment de la cosa pública en el Dotzè del Crestià / El Gobierno de lo público en el Duodécimo del Cristiano* de Francesc Eiximenis, a càrrec de Vicent Martines, editat pel Centre de Lingüística Aplicada Atenea; presentà el llibre l'editora, la llatinista Matilde Rovira amb participació del professor Josep Ysern.

— *Cançoner de Ripoll*, a càrrec de Pere Quetglas i Jordi Raventós, ed. Adesiara.

— *Libre de Fortuna e Prudència*, a càrrec de Miquel Marco, editat per la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, en coedició amb IVITRA.

El 25 de maig tingué lloc a Blanquerna la presentació d'un llibre sobre una figura ben representativa de totes dues branques catalana i madrilenya: Guillem Díaz Plaja. El llibre, *Querido compañero, estimado maestro* és una selecció de les cartes que va rebre per part de grans personalitats del món de l'època i que la família va llegir a la Unitat d'Estudis Biogràfics de la UB. L'acte, al qual assistí audiència universitària i de la intel·lectualitat de Madrid, fou presentat per José Manuel Blecua, Secretari de la Real Academia Española, Anna Caballé, responsable de la Unitat d'Estudis Biogràfics, Lluïsa Cotoner, professora de la Universitat de Vic i Anna Díaz-Plaja, qui presentà la pàgina web dedicada a son pare.

El 6 de juliol la professora italianista María Hernández Esteban (UCM) i Júlia Butinyà van fer a Blanquerna la presentació del llibre de la professora Roxana Recio (Creighton, Omaha): *Los Trionfi de Petrarca comentados en catalán*, Chapel Hill, Department of Romance Languages (impresso en València, Gráficas Soler), 2009. El col·loqui va ser molt viu, amb especial participació de José Antonio Pascual, vicepresident de la RAE. L'acte fou filmat per TeleUNED, que emet notícies culturals per la segona cadena.

S'apleguen seguidament les principals activitats en relació amb la Universitat Complutense:

Dins el Seminario Internacional Veinte años después: *Dictadura y posdictadura desde la cultura humana* (UCM) i en la sessió *El caso de Herta Müller: escrituras del miedo y exilios*, va tenir lloc la intervenció del professor Joan M. Ribera (UCM) a propòsit de *Josep Carner y las dos caras del exilio*.

En el marc de l'Exposició sobre Josep Pla i Madrid i dins el programa de la Setmana Cultural Catalana 2010 (Blanquerna-Centre Cultural), va tenir lloc la sessió *L'escena a Madrid i a Barcelona en temps d'El quadern gris*, coorganitzada entre Blanquerna i Instituto del Teatro de Madrid (ITEM), amb els professors Emilio Peral, Fernando Doménech i Joan M. Ribera (UCM).

En el III Coloquio del Seminario Permanente sobre Literatura y Mujer: Memoria, compromiso y autoficción (UNED), el professor Joan M. Ribera (UCM) va presentar la comunicació *Aurora Bertrana en las aguas del Pacífico: crónicas, libro de viajes, narraciones y memorias*.

En el Congreso Internacional *Espacios y escrituras del exilio* (UCM), es va presentar la comunicació *Fuentes para el estudio del exilio literario catalán en Hispanoamérica*, a càrrec del Sr. Óscar Fernández Poza i del professor Joan M. Ribera (UCM).

Júlia BUTINYÀ

UNED

Joan RIBERA

Universitat Complutense de Madrid